

指導老師視角

指導學生參賽的甘苦談

Iniqdian maipinhamu isnanava-an mapasavai i malas-Incumin qalinga tu lainiqaiban

コンテスト参加学生指導のエピソード

The Bitter Sweetness from Being an Instructor

文・圖 | Niun istasipal 林秋英 (台北市布農語族語教師)

Mais nahaan saak painsanan 91 kitngaa masnava isnanava-an malasBunun, musasu palinsiu i isnanava-an minhamu pasavai malasBunun.

Inaak a sinsaduan qai, masihalang amin sia isnanava-an a sinkuzakuza, maqtuang mapinahip inaak tu is-ang, aipun tu iskuzakuzaun qai, mastaan tu kadimanuk.

Maqtu-ang naak a tamasaz sauqabasqabas masnava imita tu uvavaz-az malasBunun, maqtu-ang amin imita uvavaz-az muskun mai-asang tu uvavaz-az pasavai i imita tu qalinga, ma-aq is madauzung sia uvavaz-az a sinbazbaz siin manahip amin minhamu pasavai qai, namanahipdaingaz naak a is-ang!

自從民國91學年度以來，我開始接手教學工作，並且指導學生參加族語文競賽活動後，一直將其視

在台北語言集集授權教授布農族語。

為一件重要工作；近幾年來發現學童的表現差強人意，但都在可預期的範圍之內。

往後的日子，期許自己能持續下去，讓我們的孩子也能夠有足夠的實力與部落的孩子們競爭，勇敢的站上台順利表達並且展現自己，這樣就足夠了。

在指導學生參賽的過程中，演說與朗讀的部分有些心得及感觸。

挑選參賽學生的困難度

Pataqu saak maidusa inaak tu mapalinsiu isnanava-an tu lainiqaiban, maitas-a qai, pataqu, maidusa qai, masipul i paitasan.

Kimati tu ihaan siva buan a Taihukuti kitngus pistanam, ma-aq is napasavai a, malmananu saak kuzakuza, tangus a masnanava masingav i naminhanu napasavai tu isnanava-an, ngus qai, ma-aq a naminhamu kattangus pistanam tu

isnava-an a, asa tu maisnahaan tau pasnava-an sauhaan hima pasnava-anta sibinsaun i masnanavata.

Aupa pasnava malasBunun tu isnanava-an qai, ni-i tu papia, mastaan tu kapanuun, pa-aq puun, ma-aq is linsiu qai asa tu talbuntuun.

每年9月前後，台北市都會定期舉行多語文競賽初賽，每一次的比賽，我都是積極投入指導工作。參加選手多以三年級至五年級的學生進行選拔。起初，各學校教務處會在事前調查學童參賽意願，並根據學童本身的族語文學習成就，來選出適當的參賽人選，由於各個學校選修族語課的人數少，在挑選族語文競賽的適當人選，常有些困難度，有時學生在校方的慫恿下，半推半就地參加，學生的實力參差不齊。另外，訓練的過程必須要長期的規劃安排，才能有效地輔導學生參加競賽。

朗讀需具備的能力

Istamasaz qai, kastanuk aipi aikitmataun is masipul i paitasantun. Anak-anak masling tu singav qai, asa tu matlaq madauzung a sinbazbaz, ni-i tu mangapus a qalinga, asa tu madia saqalan a paitasan, itqaal amin madia tu qalinga siin kadadauk masipul i paitasantun.

Palinsiuun pisqansiap tu pika-ug

mapulambu sinkadaidaz haan paitasantun, palinsiuun amin pisqansiap tu pika-ug mapidauzung a qalinga is masipul i paitasantun, pisqansiapun tu laku-aq is maqtu panduu masipul i paitasan, laku-aq tusqitun a singav is masipul paitasan, laku-aq tudaukdaukun a singav is masipul paitasan.

朗讀時通常我會注意到的能力如下：

- 1、在音色上本身具備清亮的特質，發音、咬字清晰，語調能抑揚頓挫的較佔優勢。
- 2、閱讀量多、識字能力較強者以及字詞理解融會貫通者為必備要求。
- 3、朗讀的情感融入訓練，斷詞、斷句，段落間的停頓，朗讀的語氣。

演說需運用的技巧

Kastanuk aipi saqusbu is pataqu.

Napataqu tu isnanava-an qai, asa tu qansaipun amin a masipul paitasan tu iskuzkuzaun, ma-aq is palinsiu pataqu a, asa tu pinqansiapun a isnanava-an tu pika-ug pisvaivivaivium a singav ima siin mata saduan.

Palinsiu pataqu isnanava-an a tuza tu mastaan kapanuun tu iskuzkuzaun, minsuuz tu ma-aq a ispataqu tu qalinga a, asa tu panhaan hima tiktikta, pa-aq puun, ma-aq is

由於各個學校選修族語課的人數少，在挑選族語文競賽的適當人選，常有些困難度，有時學生在校方的慫恿下，半推半就地參加，學生的實力參差不齊。

palinsiu isnanava-an qai, kasauqbuun zaku pa-itqalun i naispataqu tu iniliskinan siin singav, asa tu palinsiu amin mapatas, pa-aq puun,asa tu talbuntuun palinsiu.

Anatupa tu kapanuun qai, ni-i tu kimati tu masihal a sinpalinsiu.

Haipti tu pansainan, sibinsaun minhamu pasavai tu isnanava-an qai, maisnahaan paat, hima pasnava-an tu isnanava-an, tuza tu uninang i taisandu amin masihal tu isnganan.

演說時通常我會注意到的能力：

- 1、所有朗讀所具備之條件，演說的選手都應具備。

挑戰的。敢助己的，分孩
戰的孩，表也子們
對面子，能現是比
勇對勇幫自我較
注缺
意乏
的
目是
，自
訓心
練孩
子大
方

參加族語單詞競賽。

naipa tanangus masipul i paitasan qai, lusqa saduak istaa a ngulus tu bisuksuk a, qaitu uka singav tan-aun.

Nanu tu masling matlaq sia Bukun a singav tan-aun, aupa mus-anang minhamu pasavai qai, kamamapisingan tu ihaan tanangausta masipul i paitasan, ma-aq a sinsipul paitasan qai masihal a, qaitu, aupa haia-i masipul i paitasan qai amus qan a pinvaiun дума tu bunun, tuza tu kasaqlazun.

Ma-aq a Avi a, aupa talbuntu aipa linsiu masipul i paitasan qai, masihal madauzung a sinsipul paitasan, lusqa tu, asaang tu muqngang palinsiuun pishqansiap pasaaal paitasan, aupa niang a Aviuun mamantuk tu itqaal madia tu qalinga, ma-aq is maqtu naingkun matinmananu linsiu qai, namaqtu mapantala aikitmataun.

今年度參加比賽的學生

都是由四年級與五年級的同學中選出來的，大多獲得好成績。五年級的學童大多不願意、不敢上臺展現，膽小不夠大方，上臺後只能見其像默劇般的嘴型與小到幾乎聽不到聲音。

在朗讀競賽方面，宸碩同學原本聲音特質具相當的優勢，但因為上臺的經驗稍嫌不足，有怯場的情形，語速也比平常較快一些，顯得比較可惜。心慧同學由於閱讀量多，在這個項目表現還不錯，只是在朗讀競賽整體的表現上還得再加強訓練，在思考結構上都還不夠嚴謹、豐富，往後仍需努力，相信未來兩人的表現一定會更加出色。

選拔選手的壓力

Papia uvavaz-az tapukaz-av

mapising is muskun дума tu bunun, pa-aq puun, indangazuk mapin-uni mamangan, aupa namaqtu aingkun patinpasdu kanang, aipun qai inaak mastaan aikitmataun tu iskuzakuza.

Haiphaipti tu painsanan qai, talpatazun a iskuzakuza, tuza tu kamaminpapanu in masnava i uvavaz-az malasBunun.

Minsuuz tu ma-aq laupaku a uvavaz-az a, ni-i tu tan-a bazbazan, ni-i in amin liskasia masnava tu sinkalun kuzakuza, minsuuz is ni-i tu ituanak-anak mai-isnana-va-an qai, mastaan tu kapanuun masnava aih, mintun is siqalmanguk i napika-uq qu i?

Anatupa tu matiun tiktik a ailuan qai, ma-aq is islungqu haan tungquvali a, daqdaqanin saak palinsiu isnana-va-an masipul i paitasan, дума tu iskanang qai aupa ni-i tu papia a isnana-va-an, ma-aq is nasibinsaq i napinhamuun tu isnana-va-an a, mastaan amin tu kapanuun, asa tu haiza malmananu tu masnava malibuntu maldailaz i iskuzakuzaun, katas-a qanian is palinsiu.

此外，孩子們比較缺乏的是自信心，這一部分也是我注意的項目，訓練孩子大方的表現自己，能幫助孩子勇敢的面對挑戰。

幾年來在族語文競賽的指導工作中，面臨了一些問

題，指導老師分身乏術、時間不足、學童的配合度不高，總是令人感到挫折；尤其指導的選手如果不是自己帶的原班學生，那真是火上加油，有時，還真是不知該如何著手指導學生；通常我都利用中午午休的時間來訓練參加多語文競賽的學生。另外，學校選修族語課的學生人數太少，選手的選拔也非常的困難，學生程度不高的得從更基礎的地方開始培訓。

對語文競賽後續效應的期許

Ma-aq is maqtu a pasnana-va-an malmananu saqusbu maupati tu iskuzakuzaun, at, talibuntuun maldailaz a, nakimati tu maqtu a isnana-va-an pasnadaan mamantuk masihal madauzung tu qalinga, namaqtu amin iskusia pasnana-va-an ma-insun isia pasnana-va-an iskuzakuzaun tu iniliskinan.

Haiza sia Alapo sinpatudaqvis tu qalinga a, tupaun tu: "Kalalaas tu lukis qai nahaiza bunun a mavuvuquvqu." Aipun tu qalinga qai mapaidaza inaak tu iskuzakuza, maqtu-ang naak a iskuzakuza ni-i tu panduduu tali-ia kalalaas, naispahulav i

isnana-va-an antun, pa-aq puun, saulaupaku ihaanang a qalingaun inaak tu is-ang.

Kinuz in qai maqtu-ang naak a iskuzakuza minsia minmadia, mapintaiklas papia tu isnana-va-an.

如果學校可以把多語文競賽當成長期經營規劃的目標而努力，安排一個妥善的規劃，設立專人長期監督，安排每週固定時段加強指導，相信未來一定能夠穩固學童在多語文競賽領域的良好基礎，亦可以幫助學校有效的發展學校本位課程。

在阿拉伯有一句諺語說道：「會結果實的樹，才會有人搖。」這句話一直在我心中惦記著並對自己的期許，希望未來能一直不斷的結出豐盛的果實，供學生來採擷。最後，希望我的教學品質能更上一層樓，給予學生更多的幫助。◆

Niun istasipal 林秋英

布農族。花蓮縣卓溪鄉卓清村卓樂部落人，現居台北市，1961年生。台北市私立延平高級中學畢業。主要傳授戀群布農語，副為郡、卡、丹、卓群布農語。現任台北市政府語言巢部落大學布農語族語教師。